

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “ธมฺมกาม --- บุคคลผู้ใคร่ธรรม”

คำว่า **ธมฺมกาม** เป็นภาษาบาลีอ่านว่า **ด้า - มะ - กา - มะ** มาจากคำว่า **ธมฺม** (สิ่งที่มีจริง, คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า) กับคำว่า **กาม** (ใคร่,ปรารถนา, ประสงค์, ต้องการ) รวมกันเป็น **ธมฺมกาม** แปลว่า **บุคคลผู้ใคร่ธรรม** แสดงถึงความเป็นไปของธรรมฝ่ายดี คือ กุศลธรรมทั้งหลายที่เกิดขึ้นเป็นไป เห็นประโยชน์ของพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง มีการฟัง มีการศึกษา สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูก และน้อมประพฤติปฏิบัติตามพระธรรม คล้อยตามความเข้าใจที่ค่อยๆ เจริญขึ้น จึงหมายรู้ได้ว่า บุคคลผู้นั้น เป็นผู้ใคร่ธรรม

ข้อความบางตอนจากปรมัตถโชติกา อรรถกถา ขุททกนิกาย สุตตนิบาต ปราภาสสูตร แสดงถึงความเป็นผู้ใคร่ธรรม ไว้ดังนี้ ว่า

“ก็ บุคคลนี้ ซึ่งเป็นผู้ใคร่ธรรม เป็นผู้เจริญ คือ เขา ย่อมใคร่ ย่อมกระหยิ่ม (*ยินดี*) ย่อมปรารถนา **ย่อมฟัง (พระธรรม)** ย่อมปฏิบัติซึ่งธรรม คือ **กุศลกรรมบถ ๑๐** (*เว้นจากการฆ่าสัตว์ เว้นจากการลักทรัพย์ เว้นจากการประพฤติดินในกาม เว้นจากการพูดเท็จ เว้นจากการพูดส่อเสียด เว้นจากการพูดคำหยาบ เว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ ไม่เพ่งเล็งอยากได้ของของผู้อื่น ไม่พยายามปองร้ายผู้อื่น มีความเห็นถูกต้องตรงตามความเป็นจริง*)”.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นผู้ที่ได้ทรงบำเพ็ญพระบารมี (*คุณความดีที่จะทำให้ถึงฝั่งของการดับกิเลส*) ที่จะทรงตรัสรู้ความจริงของสิ่งที่มีจริงทุกอย่างตามความเป็นจริง และทรงมีพระมหากรุณาแสดงความจริงให้สัตว์โลกได้เข้าใจอย่างถูกต้องตามความเป็นจริง ละความไม่รู้ซึ่งเป็นต้นเหตุให้เกิดอกุศลต่างๆ มากมาย เพราะ**ว่าอกุศลทั้งหลายเพิ่มขึ้นในแต่ละขณะที่ไม่รู้** เมื่อมีความเข้าใจถูก คือ ปัญญา ก็สามารถรู้ว่สิ่งใดเป็นอกุศล ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ดี และธรรมที่ตรงกันข้ามกับสิ่งที่ไม่ดี คือ ความดีนั้น เป็นอย่างไร ธรรมเป็นจริงอย่างไร ก็เป็นจริงอย่างนั้น กุศลเป็นกุศล อกุศลเป็นอกุศล เนื่องจากว่าชีวิตประจำวันก็มีทั้งอกุศลและกุศล และอกุศลก็เกิดมากด้วย ซึ่งเป็นธรรมชาติของผู้ที่ยังมีกิเลสเต็มไปด้วยกิเลสนานาประการ เป็นการยากมากที่จะพ้นฝ่าคลื่นของอกุศลไปได้ จึงสำคัญอยู่ที่ความเข้าใจที่ถูกต้อง (*ปัญญา*) ปัญญา จึงเป็นเหมือนแสงสว่างก็จะนำไปสู่ทางของกุศล ห่างไกลจากอกุศลซึ่งเคยมีมากมาย แต่ว่าห่างทันทีไม่ได้เลย ต้องค่อย ๆ เป็น ค่อยๆ ไป คล้อยตามความเข้าใจที่ค่อยๆ เจริญขึ้น

ตามความเป็นจริงแล้ว คำสอนใดก็ตามที่นำไปสู่ความอยาก หรือความต้องการ นั้นไม่ใช่คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่คำสอนใดที่จะทำให้เข้าใจถูกต้องในสิ่งที่มีจริงในขณะนี้ได้ นั่นเป็นคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นคำสอนที่มีค่าอย่างมาก เพราะเหตุว่าเป็นวาจาสุขะ เป็นคำจริงที่จะทำให้เกิดความเข้าใจสิ่งที่มีจริงซึ่งไม่เคยรู้เลย และบางคนก็จากโลกนี้ไปทั้งๆ ที่ไม่รู้ ตั้งแต่เกิดจนตายก็ไม่มีรู้ ต่อบอกถึงชาติหน้า ชาติไหนๆ เหมือนชาติก่อนๆ ที่ผ่านมา ก็แล้วแต่ว่าจะได้สะสมการได้ยินได้ฟัง

พระธรรมมากน้อยแค่ไหน แต่ถ้าเปรียบเทียบความไม่รู้กับความรู้ ก็เห็นได้ว่า ความไม่รู้ มีมากมาย มหาศาล จะมีตัวตนที่จะไปเร่งรัดที่จะไปทำให้ความไม่รู้หมดสิ้นไป ทำให้โลภะหมดสิ้นไป ทำให้โทสะหมดสิ้นไป ย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ เป็นความเพ้อฝัน ไม่ใช่ความจริง

ควรอย่างยิ่งที่จะเป็นผู้มีความเคารพในพระปัญญาคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดง ด้วยความไม่ประมาท ด้วยความละเอียดรอบคอบ เพราะว่าพระธรรมทุกคำลึกซึ้งอย่างยิ่ง ซึ่งสามารถทำให้เกิดปัญญารู้สิ่งที่มีจริงตามความเป็นจริงได้ เป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่ได้ฟังได้ศึกษาอย่างแท้จริง หนทางที่จะเป็นไปเพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูก เป็นไปเพื่อละคลายอกุศล มีหนทางเดียวเท่านั้นคือ ฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ด้วยความเป็นผู้ใคร่ธรรม เห็นประโยชน์ของพระธรรม

จากข้อความที่ว่า “ผู้ใคร่ธรรม เป็นผู้เจริญ” นั้น คำว่า ใคร่ ในที่นี้ ไม่ได้หมายถึงความติดข้องต้องการอย่างโลภะ แต่เป็นความพอใจ เป็นความปรารถนา เป็นความประสงค์ที่จะฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมแล้วน้อมที่จะประพฤติปฏิบัติตามด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง ย่อมจะมีแต่ความเจริญด้วยคุณความดีและปัญญาที่เจริญขึ้น ในทางตรงกันข้าม บุคคลผู้ที่ประมาทมัวเมา กระทำแต่อกุศลกรรม ไม่ได้ฟังพระธรรม ไม่ได้สะสมปัญญาเลย ย่อมเป็นผู้เสื่อมเสื่อมจากกุศลธรรมทุก ๆ ประการ เนื่องจากเป็นผู้เกลียดคำจริงของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่เข้าใจถึงเพื่อจะฟังคำของพระองค์ ย่อมไม่มีทางที่ความเข้าใจถูกเห็นถูกจะเกิดขึ้นได้เลย เมื่อไม่มีความเข้าใจถูกเห็นถูก ก็ไม่มีทางที่คุณความดีและปัญญาจะเจริญขึ้นได้เลย มีแต่ความเสื่อมโดยส่วนเดียวเท่านั้น

จุดประสงค์ที่ถูกต้องในการศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง คือศึกษาเพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูก เพราะเข้าใจว่าตนเองเต็มไปด้วยความไม่รู้ คืออวิชชา และกิเลสทั้งหลายที่ได้สะสมมาอย่างเนิ่นนานในสังสารวัฏฏ์ ถ้าไม่เริ่มฟัง ไม่มีความปรารถนาที่จะฟังพระธรรมเลย ความเข้าใจถูกเห็นถูก ก็จะเจริญขึ้นไม่ได้ นับวันมีแต่จะพอกพูนความไม่รู้ให้เพิ่มขึ้นต่อไป เมื่อเป็นเช่นนี้จึงฟัง จึงศึกษาเพื่อละคลายความไม่รู้ ถ้าเป็นอย่างนี้ก็ย่อมจะเป็นไปเพื่อความเจริญขึ้นของปัญญาและกุศลธรรมประการอื่นๆด้วย เพราะฉะนั้นแล้ว ก็จะต้องอาศัยการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไปตามลำดับเท่านั้น ที่จะทำให้อปัญญาเจริญขึ้นได้ ไม่มีทางอื่นนอกจากนี้จริงๆ ปัญญาที่ได้สะสมในขณะนี้ ไม่สูญหายไปไหน ยังสะสมสืบต่ออยู่ในจิตทุกขณะ และจะมีกำลังเพิ่มมากยิ่งขึ้นถ้าได้ฟังได้ศึกษาพระธรรมต่อไป ทำให้เห็นคุณของพระธรรมว่า อนุเคราะห์เกื้อกูลให้ชีวิตทั้งชีวิต ซึ่งเกิดมานานแสนนานในสังสารวัฏฏ์ได้มีโอกาสได้รับความจริงซึ่งยากที่จะรู้ เมื่อรู้แล้วก็เห็นประโยชน์อย่างยิ่งของพระธรรม เป็นผู้อดทน ไม่ท้อถอยต่อการที่จะได้ฟังได้ศึกษาพระธรรมต่อไป พร้อมทั้งทำความดีทุกขณะที่สามารถจะกระทำได้ ซึ่งทั้งหมดนั้นเป็นคุณลักษณะของความเป็นผู้ใคร่ธรรมอย่างแท้จริง.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร. ๐๘๕-๖๒๑๗๑๐๖]